Llyfr Log Myfyrwyr Sgiliau Arian a Chyllid

Lefel 2
Unedau Gorfodol 7, 8, 9 & 10

- -

Uned 8 Cynilo a Gwario

Darllenwch Daflen Ffeithiau Addysg Nationwide - *Budgeting* (FB11) and *Money Saving Tips* (FB9) a chwblhewch y gweithgaredd isod. I weld enghraifft o daflen cyllideb bersonol ewch i Daflen Waith Addysg Nationwide - *Taflen Gyllideb* (WB3).

8.1.1 **Gweithgaredd 1** - Ffyrdd o arbed arian

Meddyliwch am 3 eitem neu wasanaeth drud y mae'ch teulu wedi eu prynu dros y misoedd diwethaf a disgrifiwch beth wnaethoch chi i'w prynu a faint wnaethoch chi wario. Yna rhestrwch bethau y gallech fod wedi cael eu gwneud yn wahanol er mwyn arbed arian. *(AC 1.1)*

Eitem neu wasanaeth	Beth wnaethoch chi / eich teulu	Faint warioch chi	Sut y gallech fod wedi arbed arian

8.1.2 **Gweithgaredd 2** - cyfrifon cynilo

Edrychwch ar-lein neu ewch i ganghennau lleol eich banc neu'ch cymdeithas adeiladu. Ymchwiliwch i'r gwahanol gyfrifon sydd ar gael. Edrychwch ar y cyfraddau llog, yn ogystal â'r telerau a'r amodau. *(AC 2.1)*

Pa gyfrif fyddai orau ar gyfer:	Banc neu Gymdeithas Adeiladu	Enw'r Cyfrif	AER
1. Rhoi arian y mae angen i chi gael ato'n rheolaidd?			
2. Cadw arian rydych chi'n ei gynilo ar gyfer gwyliau?			

Adiwch: Meddyliwch am eich amgylchiadau eich hun a sut rydych chi'n cynilo arian. Disgrifiwch un o'r cyfrifon cynilo allai fod yn addas ar gyfer eich cynilion personol eich hun a sut rydych chi'n gwario eich arian. Os nad oes gennych unrhyw gynilion ar hyn o bryd, ac yna rydych yn derbyn anrheg pen-blwydd o £100.

....

....

....

8.2.1 Gweithgaredd 3 - Budd-daliadau ariannol os yn ddi-waith

Darllenwch Daflen Ffeithiau Addysg Nationwide - *Benefits* (FA3) ac atebwch y cwestiynau isod. *(AC 2.1)*

1. Beth yw ystyr y term 'budd-daliadau'?

....

....

2. Pwy sy'n talu'r budd-daliadau hyn ac i bwy?

....

....

3. Beth yw un gwahaniaeth rhwng y Lwfans Ceisio Gwaith a'r Lwfans Cyflogaeth a Chymorth:

....

4. Enwch rhai o'r bobl allai gael eu helpu gan Lwfans Cyflogaeth a Chymorth.

....

....

5. Beth yw'r uchafswm cynilion y gallwch ei gael i fod yn gymwys i dderbyn Budd-dal Tai?

....

6. Beth yw Lwfans Gofalwyr?

....

....

7. Pwy sy'n derbyn Budd-dal Plant?

....

8. Disgrifiwch ddwy elfen Lwfans Byw i'r Anabl.

....

....

9. Enwch fudd-dal nad yw'n dibynnu ar incwm rhywun.

....

………

10. Beth yw Cyfraniadau Yswiriant Gwladol?

………

………

8.3.1 **Gweithgaredd 3** - Cymorth ariannol i fyfyrwyr 16 oed a hŷn

Darllenwch Daflen Ffeithiau Addysg Nationwide - *Financial Support* (FA4) ac edrychwch ar wefan y Llywodraeth http://moneytolearn.direct.gov.uk. Yna cynhyrchwch daflen ar gyfer myfyrwyr eraill sy'n ystyried sut i gyllido eu haddysg ar ôl TGAU. *(AC 3.1)*

Mae angen i chi gynnwys manylion cryno am:

a) y mathau o gefnogaeth ariannol sydd ar gael

b) pwy sydd â hawl i dderbyn y gefnogaeth

c) faint yw'r gefnogaeth

ch) a oes rhaid talu'r arian yn ôl neu beidio

! Cofiwch gynnwys eich taflen gyda'ch Llyfr Log sydd wedi'i gwblhau

8.4.1 **Gweithgaredd 4** - Cyllideb bersonol

Meddyliwch yn ôl am bethau rydych chi wedi eu gwneud sydd wedi costio arian i chi dros y mis diwethaf. Cwblhewch y blwch drwy ddisgrifio beth wnaethoch chi a faint wnaethoch chi'i wario. Rhestrwch bethau allai fod wedi cael eu gwneud yn wahanol er mwyn arbed arian. *(AC 1.1)*

	Beth wnaethoch chi	Faint warioch chi	Sut y gallech fod wedi arbed arian
Cludiant			
Dillad			
Adloniant a hamdden			
Bwyd			

Drwy gydol y mis nesaf, cadwch gofnodion manwl o'r hyn rydych wedi'i wario ac wedi'i ennill. Cadwch dderbynebau siopa a dogfennau ariannol eraill fydd yn eich helpu i gofio faint wnaethoch chi wario. *(AC 4.2)*

Ar ddiwedd y mis, cymharwch beth wnaethoch chi ei gyllido a beth wnaethoch chi ei ennill, ei gynilo a'i wario mewn gwirionedd. Sut gall eich cyllideb gael ei newid ar gyfer y mis nesaf pe byddai angen i chi gynilo mwy o arian? *(AC 4.3)*

Incwm – disgrifiad	Disgwyliedig	Faint gafwyd	Ffyrdd o arbed arian neu i gynyddu incwm
Ee arian poced	£10.00	£8.00	Cwblhau tasgau mewn pryd
Cyfanswm Incwm			
Gwariant - disgrifiad			
Ee tocyn bws	£3.50	£4.00	Cerdded i'r ysgol ar ddyddiau Mercher (dim bag chwaraeon)
Cyfanswm Gwariant			

Adiwch:

Gan feddwl am gynllunio ymhellach ymlaen, ceisiwch ragweld beth allai eich incwm a'ch gwariant blynyddol fod. Os ydych chi'n cael eich talu'n wythnosol am unrhyw waith rhan amser, efallai y bydd mwy o ddyddiau talu mewn rhai misoedd nag mewn eraill. Cofiwch hefyd y bydd

rhai misoedd lle byddwch chi'n debygol o ennill neu wario mwy na misoedd eraill, er enghraifft prynu anrhegion neu weithio yn ystod y gwyliau. (AC 4.2)

	Incwm	Gwario
Ionawr		
Chwefror		
Mawrth		
Ebrill		
Mai		
Mehefin		
Gorffennaf		
Awst		
Medi		
Hydref		
Tachwedd		
Rhagfyr		
Cyfansymiau Blynyddol		

Dylai eich incwm misol a blynyddol fod yn fwy na'ch gwariant er mwyn osgoi defnyddio eich cynilion. Dychmygwch fod eich rhagolwg yn dangos fod gwariant yn fwy na'ch incwm, pa bethau penodol allech chi eu gwneud er mwyn sicrhau fod eich incwm yn mynd yn fwy na'ch gwariant? (AC 4.3)

1. ....

2. ....

3. ....